

SZKOLNY PROGRAM PROFILAKTYKI

realizowany od września 2013r. do sierpnia 2016r.

Szkoła Podstawowa nr 1 w Cieszynie

Opracowała: Lucyna Kubaszczyk

Ewaluacja programu: Ewa Jucha

Lucyna Kubaszczyk

I. Podstawy prawne

- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 31 stycznia 2002r. zmieniające rozporządzenie w sprawie ramowych statutów publicznego przedszkola oraz publicznych szkół
- Rozporządzenie z dnia 31 stycznia 2003r. w sprawie szczegółowych form działalności wychowawczej i zapobiegawczej wśród dzieci i młodzieży zagrożonych uzależnieniem
- Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi
- Ustawa z dnia 9 listopada 1995 r. o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych
- Ustawa z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego
- Ustawa z dnia 24 kwietnia 1997 r. o przeciwdziałaniu narkomanii

II. Założenia teoretyczne programu

1. **Profilaktyka** – to chronienie człowieka w rozwoju przed zagrożeniami i reagowanie na pojawiające się zagrożenia. Jej celem jest ochrona dziecka, ucznia, wychowanka przed zakłóceniami rozwoju czyli przed podejmowaniem zachowań hamujących lub niszczących rozwój, określonych jako zachowania ryzykowne.
2. Wszystkie zadania mają na celu wyposażenie młodego człowieka w umiejętności budowania dobrych relacji i pozytywnych więzi opartych na skutecznej komunikacji. Poza tym nieodzownym elementem działań profilaktycznych jest poznanie sposobów radzenia sobie w sytuacjach trudnych, wyrażania swoich potrzeb, emocji i opinii.
3. Działania profilaktyczne wspierają pracę nad harmonijnym rozwojem osobowości i zdrowym stylem życia.

III. Cele programu

1. Ochrona dziecka i zapobieganie patologiom – tj. agresja, przemoc, uzależnienia i właściwe reagowanie w chwili pojawiania się ich na terenie naszej szkoły w środowisku lokalnym.
2. Promowanie zdrowego stylu życia oraz zdrowia psychicznego uczniów.
3. Rozwijanie umiejętności interdyscyplinarnych, a w szczególności: współpracy, komunikowania się, wspólnego porozumienia oraz rozwiązywania konfliktów.

IV. Adresaci programu

Program profilaktyki w naszej szkole jest kierowany do uczniów, nauczycieli i rodziców, pracowników szkoły, środowiska lokalnego.

V. Działy programu

1. Profilaktyka uzależnień
2. Kształtowanie umiejętności interpersonalnych
3. Eliminowanie przejawów agresji i przemocy w szkole
4. Promowanie zdrowego stylu życia, zdrowia psychicznego uczniów oraz zachowania i zasad bezpieczeństwa podczas zabaw
5. Współpraca z rodzicami i instytucjami oraz organizacjami zajmującymi się profilaktyką uzależnień

DZIAŁ PROGRAM U	CELE	ZADANIA, SPOSÓB REALIZACJI	TERMIN REALIZACJI	ODPOWIEDZIALNI	ODBIORCY	MONITOROWANIE I EWALUACJA
PROFILAKTYKA UZALEŻNIEŃ	1. Dostarczanie wiedzy o szkodliwości palenia papierosów, picia alkoholu i zażywania narkotyków	♣ Realizacja wybranych programów profilaktycznych, np. <ul style="list-style-type: none"> • <i>Spójrz inaczej,</i> • <i>Uzależnieniom- stop</i> • <i>Program 7 kroków</i> 	3 lata	psycholog wychowawcy pedagog	uczniowie kl. I – VI SP	Sprawozdania na koniec roku szkolnego Analiza zapisów w dzienniku
	2. Uczenie podejmowania decyzji ze szczególnym uwzględnieniem umiejętności odmawiania	♣ Apel z okazji obchodów “Światowego dnia bez papierosa” (gazetki, plakaty)	Maj każdego roku	z-ca dyrektora	uczniowie nauczyciele	Protokoły imprez Gazetka
	3. Nabycie praktycznych umiejętności umożliwiających samostanowienie i obronę własnych praw	♣ Wykonanie gazetek klasowych n/t szkodliwości palenia papierosów i picia alkoholu	j.w.	wychowawcy	uczniowie	Obserwacja
	4. Pomoc w kontaktach między osobami uzależnionymi a ośrodkami pomocy	♣ Projekcja filmów video, referaty, prelekcje, plakaty na temat uzależnień	3 lata	wychowawcy terapeuta pedagog	uczniowie, rodzice, nauczyciele	Analiza zapisów w dzienniku
	5. Przestrzeganie zakazu palenia papierosów na terenie szkoły	♣ Dyżury nauczycieli i uczniów na przerwach	cały czas	nauczyciele		obserwacja
	6. Propagowanie świadomego wybierania programów TV i racjonalnego korzystania z komputera	♣ Zorganizowanie wystawy książek i czasopism pod hasłem “Uzależnieniom stop”	2013/2014	bibliotekarz	uczniowie rodzice	Sprawozdania z wystawy
	7. Światowy Dzień Zdrowia	♣ Spotkania z pedagogiem społecznym i psychologiem	3 lata	wicedyrektor	uczniowie nauczyciele	Zapisy w dzienniku Sprawozdania
	♣ Konkurs plastyczny na plakat pod hasłem “Uzależnieniom – stop”	V 2014r.	p.Kaczmarek pedagog	uczniowie rodzice	Wystawa prac konkursowych	

KSZTAŁTOWANIE UMIEJĘTNOŚCI INTERPERSONALNYCH

<p>1. Uczenie umiejętności radzenia sobie z emocjami</p> <p>2. Wzmacnianie poczucia przynależności do grupy klasowej</p> <p>3. Ćwiczenia umiejętności wczuwania się w położenie innej osoby</p> <p>4. Organizowanie pomocy uczniom mającym problemy w szkole i w domu</p> <p>5. Wzmacnianie poczucia własnej wartości</p> <p>6. Kształtowanie właściwych postaw uczniów poprzez ukazywanie odpowiednich wzorców</p> <p>7. Kształtowanie poprawnej komunikacji</p>	<p>♣ Pogadanki, dyskusje na godzinach do dyspozycji wychowawcy</p> <p>♣ Organizowanie pomocy koleżeńskiej – koła samopomocy uczniowskiej w klasach,</p> <p>* Wspólne odrabianie lekcji w świetlicy, zajęcia dydaktyczno-wyrównawcze</p>	3 lata	wychowawcy	uczniowie nauczyciele	Analiza zapisów w dziennikach
	<p>* zajęcia z pedagogiem, warsztaty z psychologiem z PPP</p>	w miarę potrzeb	wychowawcy	uczniowie	Klasowe plany wychowawcze
	<p>♣ Organizowanie różnorodnych kół zainteresowań</p>	j.w.	opiekun świetlicy nauczyciele	uczniowie	Zapisy w dziennikach
	<p>*zajęcia z pedagogiem, warsztaty z psychologiem z PPP</p>	3 lata	Dyrektor	uczniowie	sprawozdania
	<p>♣ Wyjazdy, wycieczki, biwaki, ogniska, imprezy szkolne i pozaszkolne</p>	3 lata	wicedyrektor	uczniowie	Sprawozdania
	<p>♣ Integrowanie uczniów na zajęciach wychowawczych (np. zaufaj drugiej osobie, mówimy sobie miłe rzeczy)</p>	w miarę potrzeb	wychowawcy rodzice	uczniowie, rodzice, nauczyciele	Analiza kart wycieczek, protokoły imprez
	<p>*zajęcia z wychowania do życia w rodzinie</p>	w miarę możliwości	wychowawcy uczniowie	uczniowie	Scenariusze zajęć
	zgodnie z harmonogramem	nauczyciel wych. do życia w rodzinie	uczniowie	Rozkład zajęć	

ELIMINOWANIE PRZEJAWÓW AGRESJI I PRZEMOCY W SZKOLE

<p>1. Zwiększenie bezpieczeństwa w miejscach szczególnie zagrożonych (w szkole, domu i w drodze do szkoły)</p>	<ul style="list-style-type: none"> ♣ Współpraca ze Strażą Miejską ♣ Dyżury w newralgicznych punktach szkoły ♣ Dyżury nauczycieli i uczniów Samorządu Uczniowskiego podczas przerw 	<p>3 lata 2013/2014</p>	<p>Nauczyciele dyżurujący</p>		<p>Sprawozdania na koniec roku szkolnego</p>
<p>2. Wzmacnianie poczucia odpowiedzialności za mienie własne i społeczne</p>	<ul style="list-style-type: none"> ♣ Realizacja programu <i>“Spójrz inaczej”</i> 	<p>cały czas</p>	<p>wychowawcy</p>	<p>KL. I-III nauczyciele</p>	<p>Obserwacja, analiza grafiku dyżurów</p>
<p>3. Przeciwdziałanie i redukcja agresji (fizycznej, psychicznej) w szkole, domu i środowisku lokalnym</p>	<ul style="list-style-type: none"> ♣ Spotkania z profilaktykiem oraz przedstawicielem Policji w Cieszynie na temat zjawiska agresji wśród uczniów 	<p>w miarę potrzeb</p>	<p>wychowawcy pedagog</p>	<p>wszyscy uczniowie rodzice</p>	<p>Sprawozdania</p>
<p>4. Uczenie alternatywnych sposobów rozwiązywania konfliktów</p>	<ul style="list-style-type: none"> ♣ Spotkanie z kuratorem sądowym 	<p>w miarę potrzeb</p>	<p>wychowawcy pedagog</p>	<p>uczniowie</p>	<p>Zapisy w dzienniku</p>
<p>5. Kształtowanie umiejętności radzenia sobie z negatywnymi emocjami</p>	<ul style="list-style-type: none"> ♣ Projekcja filmów video ♣ Spotkania uczniów, n-li i pedagoga na apelach nt“...jestem odpowiedzialny za swoje postępowanie” 	<p>w miarę potrzeb</p>	<p>pedagog nauczyciele</p>	<p>uczniowie, nauczyciele</p>	<p>Sprawozdanie podsumowujące ch pracę szkoły</p>
<p>6. Pokazanie rodzicom właściwych sposobów radzenia z agresją u dzieci</p>	<ul style="list-style-type: none"> ♣ Pogadanki, dyskusje, scenki rodzajowe, plakaty 	<p>3 lata</p>	<p>wychowawcy</p>	<p>uczniowie</p>	<p>Protokoły imprez, dzienniki zajęć pozalekcyjnych</p>
<p>7. Kontrola zachowań pozytywnych i negatywnych uczniów</p>	<ul style="list-style-type: none"> ♣ Spotkania przedstawiciela PPP z rodzicami na temat agresji w domu 	<p>IV 2014</p>	<p>dyrektor</p>	<p>rodzice</p>	
<p>8. Podnoszenie kultury słowa, eliminowanie wulgaryzmów ze słownika ucznia</p>	<ul style="list-style-type: none"> ♣ Prowadzenie klasowych zeszytów uwag 	<p>Cały czas</p>	<p>Wychowawcy</p>	<p>uczniowie</p>	<p>Analiza zeszytów</p>
<p>9. Działania informacyjno – profilaktyczne na rzecz środowiska, szkoły i indywidualnych osób</p>	<ul style="list-style-type: none"> ♣ Zajęcia w kołach zainteresowań. Udział w konkursach recytatorskich, ortograficznych, polonistycznych, teatralnych 	<p>Zgodnie z planem</p>	<p>Nauczyciele prowadzący zajęcia i przygotowujący do konkursów</p>	<p>uczniowie</p>	<p>Dzienniki zajęć pozalekcyjnych Protokoły imprez</p>
	<ul style="list-style-type: none"> ♣ Umieszczenie na gazecie szkolnej wykazu instytucji, do których można się zwrócić z prośbą o pomoc 	<p>X 2015r.</p>	<p>pedagog</p>	<p>Uczniowie, rodzice, nauczyciele</p>	<p>Gazetka szkolna</p>

PROMOWANIE ZDROWEGO STYLU ŻYCIA, ZDROWIA PSYCHICZNEGO UCZNIÓW ORAZ ZACHOWANIA I ZASAD BEZPIECZEŃSTWA PODCZAS ZABAW

1. Dbanie o higienę ciała i umysłu	♣ Pogadanki na lekcjach wychowawczych propagujące zdrowy styl życia	3 lata	wychowawcy	uczniowie nauczyciele	Analiza zapisów w dzienniku
2. Przypominanie zasad zdrowego odżywiania się	* Systematyczne kontrole czystości przeprowadzane przez pielęgniarkę	cały czas	pielęgniarka	wszyscy uczniowie	Analiza zapisów w dzienniku
3. Dbłość o higienę jamy ustnej	♣ Spotkania z pielęgniarkę (fluoryzacja), gazetki w klasach	IV 2014		uczniowie klas I – VI	Analiza zapisów w dzienniku
4. Wdrażania do aktywnego wypoczynku i rekreacji	♣ Wycieczki, biwaki, turnieje, zajęcia sportowe, rajdy piesze i rowerowe	III 2014	wychowawcy nauczyciele wych.fizycznego	uczniowie klas 0 – III i IV – VI	Karty wycieczek, analiza zapisów w dziennikach
5. Promowanie zachowań proekologicznych	♣ Pogadanki, projekcje filmów, udział w konkursach, udział w obchodach Dni Ziemi, Sprzątania Świata	3 lata	z-ca dyrektora	uczniowie	Analiza zapisów w dzienniku lekcyjnym, protokoły imprez
6. Problematyka molestowania seksualnego	♣ Pogadanki na lekcjach wychowawczych, filmy video	wrzesień, kwiecień każdego roku	Wychowawcy pedagog	uczniowie nauczyciele	Analiza zapisów w dzienniku lekcyjnym
7. Kultura czasu wolnego	♣ Spotkania z pracownikami Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie	3 lata	wicedyrektor	uczniowie	Protokoły lub sprawozdania
	* zajęcia z wychowania do życia w rodzinie	zgodnie z harmonogramem	nauczyciel wych. do życia w rodzinie	uczniowie, rodzice	Plan, zapisy w dzienniku
8. Problematyka zdrowia psychicznego	♣ Zajęcia poświęcone destrukcyjnemu oddziaływaniu mediów	zgodnie z planem			
		XI 2014	pedagog	uczniowie	Edukacja medialna

WSPÓLPRACA Z RODZICAMI ORAZ INSTYTUCJAMI ILOKALNYMI I WYCHOWANIEM ZAJMUJĄCYMI SIĘ PROFILAKTYKĄ	<p>1. Wyposażenie odbiorców programu w podstawowy zasób wiedzy na temat środków uzależniających</p>	<p>Współpraca z instytucjami: KPP w Cieszynie, , PPP w Cieszynie, profilaktykiem szkolnym i rodzinnym z UG w Cieszynie, z Koordynatorem Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, z Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie</p>	3 lata	dyrektor pedagog	cała społeczność szkolna	sprawozdanie
	<p>2. Kształtowanie postawy odpowiedzialności za własne bezpieczeństwo oraz za bezpieczeństwo innych</p>	<p>♣ Spotkania z przedstawicielami Komendy Powiatowej Policji w Cieszynie</p>	3 lata	nauczyciele wychowawcy	cała społeczność szkolna	Analiza zapisów w dzienniku Analiza protokołów
	<p>3. Wdrażanie do samokontroli i uświadamiania sobie przeżywanego aktualnie stanu emocjonalnego</p>	<p>♣ Spotkania z terapeutą z PPP w Cieszynie</p>	w miarę potrzeb	wychowawcy wicedyrektor	uczniowie klas IV – VI	sprawozdania
	<p>4. Organizowanie spotkań terapeutycznych dla rodziców i uczniów wymagającym pomocy</p>	<p>♣ Spotkania z profilaktykiem</p> <p>♣ Pedagogizacja rodziców – spotkania z przedstawicielami Poradni Psychologiczno – Pedagogicznej w Cieszynie</p>	3 lata	wychowawcy profiaktyk	rodzice nauczyciele	Analiza dokumentacji szkolnej
	<p>5. Wyposażenie biblioteki szkolnej w fachowe materiały i publikacje dotyczące profilaktyki</p>	<p>♣ Udział w różnych formach zajęć organizowanych z Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych (np. przedstawienia teatralne)</p> <p>* gromadzenie materiałów metodycznych w bibliotece</p>	2014/2015	wicedyrektor wychowawcy	społeczność szkolna	Protokoły Scenariusze
			3 lata	dyrekcja	uczniowie nauczyciele	Zbiory biblioteki
			2013/2016	Bibliotekarz dyrektor		

WSPÓLPRACA Z RODZICAMI ORAZ INSTYTUCJAMI I ORGANIZACJAMI ZAJMUJĄCYMI SIĘ PROFILAKTYKĄ	6. Współdziałanie rodziców ze szkołą w propagowaniu zdrowego stylu życia wśród dzieci i młodzieży	<ul style="list-style-type: none"> ♣ Organizowanie szkoleniowych spotkań z rodzicami 	3 lata	wychowawcy dyrektor pielęgniarka	nauczyciele, rodzice	Analiza protokołów posiedzeń
	7. Wyposażenie rodziców w wiedzę na temat zdrowia psychicznego dzieci	<ul style="list-style-type: none"> ♣ Rozmowy z rodzicami w ramach zebrań klasowych 	3 lata	wychowawcy	rodzice	Zapisy w dziennikach lekcyjnych
	8. Dostarczenie rodzicom informacji o przyczynach i skutkach uzależnień oraz instytucjach udzielających pomocy	<ul style="list-style-type: none"> ♣ Rozmowy telefoniczne i okazjonalne 	w miarę potrzeb	nauczyciele pedagog	rodzice	j.w.
		<ul style="list-style-type: none"> ♣ Włączenie rodziców w życie szkoły (biwaki, wycieczki, imprezy szkolne, festyn rodzinny, itp.) 	cały czas	wychowawcy	rodzice uczniowie nauczyciele	Protokoły imprez Karty wycieczki
		<ul style="list-style-type: none"> ♣ Zapoznavanie rodziców z działaniami szkoły wynikającymi z programu profilaktyki 	na bieżąco	dyrekcja, wychowawcy	rodzice nauczyciele	Lista z podpisami rodziców w poszczególnych klasach
	<ul style="list-style-type: none"> ♣ Szkolenie dla rodziców i nauczycieli dotyczących uzależnień 	XI 2015	terapeuta uzależnień			

VI. Ewaluacja szkolnego programu profilaktycznego

Przedmiot ewaluacji: postawy i zachowania uczniów

Kryteria: efektywność, skuteczność, przestrzeganie, zgodność z przepisami prawa

PYTANIA KLUCZOWE:

- 1) Jakie wartości cenią uczniowie ?
- 2) Jakie są efekty działań profilaktycznych ?
- 3) W jakim stopniu przestrzegane są powszechnie uznane normy postępowania ?
- 4) Jaka jest skuteczność podejmowanych działań profilaktycznych i opiekuńczych ?
- 5) W jakim stopniu uczniowie przestrzegają zasad zachowania ?

Cel: skuteczność oddziaływań profilaktycznych

DYREKTOR
Szkoły Podstawowej nr 1
w Cieszynie
G. Jabłonska
mgr Grażyna Jabłonska

Dobór próby badawczej i metod badania

Określanie harmonogramu:

- zadania
- czas wykonania
- odpowiedzialne osoby

Zbieranie danych:

- rozmowy,
- opinie,
- analiza dokumentów,
- ankieta

Podsumowanie:

- wnioski,
- słabe – mocne strony,
- raport,
- prezentacja.